

Så tycker riksdagspartierna

Hur kan vilda djur skyddas bättre? Bör det vara förbjudet med fyrverkerier? Och hur ser partierna på djurförsök och långa djurtransporter? Svenska Djurskyddsföreningen har valt ut fem viktiga frågor inför valet i höst för att kartlägga vad riksdagspartierna tycker i olika djurskyddsfrågor.

Text: Louise Cederlöf

Att omvärldsläget kommer att dominera valrörelsen står klart redan nu. Men i höstens riksdagsval står mycket på spel även för djuren, och vi kan alla påverka vilken riktning framtidens djurskyddspolitik ska ta. Vår utfrågning av de politiska partierna berör fem områden som Svenska Djurskyddsföreningen arbetar med just nu, och över tid.

I flera av frågorna finns en tydlig skiljelinje mellan blocken. De borgerliga partierna och S är i princip nöjda med det skydd som vilda djur har idag, medan V och MP vill se ett bättre skydd, avskaffa licensjakt på varg och återinföra en djurskyddsmyndighet. Inget parti, med undantag för MP, anser att försäljning av fyrverkerier till privatpersoner ska förbjudas.

Alla partier, med viss reservation för KD, är överens om att det är angeläget att så snabbt som möjligt ersätta djurförsök med alternativa, djurfria metoder. Frågan om de långa djurtransporterna har diskuterats under många år och där har partierna lite olika syn på hur man ska komma tillrätta med de stora djurskyddsproblem som

finns, och det faktum att EU-parlamentet nyligen röstade ner ett förslag om en tydlig maxgräns på åtta timmar av transport av levande djur på land.

I den sista ”öppna” frågan framkommer bland annat att bättre djurskyddskontroller är önskvärt, att man vill bekämpa den ökande hundsmugglingen och att EUs djurskyddslagstiftning ska hålla minst samma nivå som Sveriges. Tre partier lyfter också att de vill se ett förbud mot pälsdjursfarmning, det vill säga föda upp och hålla minkar i bur (MP, V och L).

– Det är glädjande att se att i stort sett alla partier står bakom arbetet med att ersätta djurförsök med alternativa, djurfria metoder. Där kan vi succesivt bespara djuren mycket lidande i takt med att forskningen går framåt. Att bara ett parti, MP, vill förbjuda försäljning av fyrverkerier till privatpersoner är nedslående. Förutom alla djur som skadas och till och med dör, finns många andra negativa konsekvenser. Här måste vi bli bättre på att informera allmänhet och politiker, säger SDFs generalsekreterare Maria Lönn. ■

	Elin Segerlind (V)	Elisabeth Falkhaven (MP)
1. I Sverige omfattas inte vilda djur (i naturen) av djurskyddslagen. Hur anser ni att vilda djur ska skyddas?	Vi anser att 30 procent av vår natur bör skyddas för att bevara arternas livsmiljöer. Vi föreslår ett antal åtgärder för en mer hänsynsfull jakt bl.a. att ett förbud mot grytanlagsprov bör införas i den nya djurskyddslagstiftningen och att nuvarande licensjakt på varg bör skrotas.	Det är en brist att viltlevande djur inte omfattas av djurskyddslagstiftningen utan enbart adresseras i jaktlagstiftningen och, när det gäller djurplågeribrott, i brottsbalken. Vi behöver arbeta för ett förbud av handel med levande vilda djur. Vi vill skydda djurens rätt i grundlagen. Vi vill också placera djurskyddsfrågorna - för viltlevande djur såväl som för djur som hålls av människan - under en ny djurskyddsmyndighet.
2. Många djur mår dåligt av fyrverkerier. Är ni för ett förbud mot försäljning av fyrverkerier till privatpersoner?	Nej, men vi har föreslagit att det görs en översyn av lagstiftningen i syfte att förbättra tillsynen, skärpa regleringen kring användningen av fyrverkerier och öka efterlevnaden av lagstiftningen. Detta bl.a. för att det sprids giftiga ämnen i naturen och att det orsakar lidande för många djur och människor.	Varje år drabbas många djur, såväl tama som vilda, av fyrverkerier och smällare. Ibland går det riktigt illa. Hundar som dör av skräck, ston som kastar sitt föl, kor som spränger staket och fläker sig på halt underlag och fåglar som ramlar döda från skyn är bara några exempel. Miljöpartiet anser att hantering av smällare, raketer och fyrverkerier ska förbjudas för privatpersoner.
3. EU-parlamentet har beslutat att djurförsök ska fasas ut inom EU. Hur kommer ditt parti att arbeta med frågan framöver?	Vi har länge arbetat och lagt förslag på att Sverige ska anta en handlingsplan för övergång till djurfriforskning. Vi har även i tidigare budgetsamarbete fått till pengar till ett 3R – center för att ersätta, minska och förfina djurförsök.	Under hela mandatperioden har vi arbetat för att utfasningen av djurförsök ska snabbas på. Vi drev i regering igenom att Sveriges 3R-center arbetade fram ett förslag till åtgärder som behövs för att djurförsök ska kunna fasas ut. Förslaget lämnades nyligen till regeringen. MP arbetade också för att öka medlen till djurfri forskning i forskningspropositionen, bl.a. till validering av djurfri forskning, men där var vi inte så lyckosamma. Vi kommer att fortsätta driva på för en förändring.
4. EU-parlamentet röstade nyligen ner en tydlig maxgräns på åtta timmar för djurtransporter på land och 24 timmar till sjöss. Hur ser ni på det och hur kommer ni arbeta vidare med frågan?	Sverige bör verka för att djurtransporter inom EU inte får överstiga fyra timmar. En strategi för att minska mängden djur som transporteras inom livsmedelsproduktionen bör tas fram. Sverige bör införa förbud mot djurtransporter till länder utanför EU där djurvälståndet inte kan säkerställas. Regeringen bör ge lämpliga myndigheter i uppdrag att se över situationen för de svenska slakterierna och vilka åtgärder som krävs för att öka tillgången på mindre lokala slakterier.	Hur vi transporterar djur har diskuterats i många år. Lite bättre har det blivit, men det finns ett grundläggande strukturfel i att transportera levande djur. Vi måste gå över till att transportera slaktkroppar istället. Under omställningen behövs tuffare regler, det som sker nu är ovärdigt. En maxtid på åtta timmar är egentligen bara början, och den bör vara enbart fyra timmar för fåglar.
5. Vilken/vilka övriga djurskyddsfrågor anser ni är viktiga att driva?	Vi vill ha ett stopp för pälsdjursfarming. Pälsdjursuppfödning är förenad med stora djurvälståndsbuster som i många avseenden kan anses avvika från djurskyddslagen. Möjligheterna för djuren att bete sig naturligt är kraftigt begränsade i de burar som de hålls i idag.	Det finns så många viktiga frågor att driva, och många förbättringar behövs. Att vi fortfarande tillåter oss i Sverige att föda upp och hålla minkar i bur är oerhört. Ska vi ha någon heder i behåll kvar när vi pratar om djurskydd så bara måste Sverige förbjuda minkar i bur. Det gäller även honor i bur.

Malin Larsson (S)	Ulrika Heie (C)
<p>Viltbestånden ska bevaras och nyttjas långsiktigt hållbart. Förvaltningen ska ske med hänsyn till både allmänna och enskilda intressen. Vi vill hitta lösningar så att människor kan leva och verka på landsbygden samtidigt som vi bevarar en biologisk mångfald. Både skyddsjakt och licensjakt är verktyg i den förvaltningen. Besluten ska fattas regionalt, vara utformade så de följer EU-rätten och fattas i god tid så att överklaganden hinns med. Rätten att försvara tamdjur ska finnas kvar.</p>	<p>Vi anser att det går att bygga vidare på den miljölagstiftning och jaktlagstiftningen om natur- och viltvård, som redan i dag finns, och som ska ge vilda djur så goda förutsättningar som möjligt att leva i naturen.</p>
<p>Ett totalförbud mot fyrverkerier i Sverige är inte önskvärt. Vi välkomnar de nya moderna fyrverkerierna som kommer med hjälp av tekniken som bara består av ljusspel och inget oljud som skrämmer många djur. För att motverka missbruket av fyrverkeripjäser skulle man kunna överväga möjligheterna att göra all användning av fyrverkerier tillståndspliktig.</p>	<p>I stället för att helt förbjuda privatpersoner från att hantera fyrverkerier vill vi att kommuner i större grad använder sig av ordningslagen för att begränsa hur och var de kan och får användas. Det är också viktigt att polisen avsätter resurser för att upprätthålla lagen, och att kommuner och MSB genomför sitt tillsynsuppdrag på ett bra sätt.</p>
<p>Den verksamhet som byggts upp vid 3R-centret med att sprida kunskap om 3R-frågor, att stödja de djurförsöksetiska nämnderna och de lokala djurskyddsorganen är av stor vikt för djurskyddet av försöksdjuren liksom för att successivt kunna minska behovet av djurförsök. Därför satsar vi på en fortsatt finansiering av Sveriges 3R-center vid Jordbruksverket med 15 miljoner kronor per år under åren 2021–2023.</p>	<p>Vi välkomnar att djurförsök fasas ut och ersätts med djurfria metoder. För att uppnå detta behövs resurser till forskning och utveckling. Centerpartiet vill ge 3R-centret förutsättningar att fortsätta bedriva sin viktiga verksamhet även kommande mandatperiod. Därtill anser vi att näringslivet kan arbeta mer aktivt med dessa frågor generellt. Frågor som rör djurskydd och djurförsök bör vara en lika självklar del i företagens affärsmodell som klimatfrågan blivit på senare år.</p>
<p>Vi vill agera kraftfullt i EU för att högre krav ska ställas på djurvelfärd och djurhälsa bl.a. hårdare krav i transporter. Vi har föreslagit en maximal tidsgräns på åtta timmar för transport av tamdjur. För sjöfarts-transporter av djur har vi föreslagit en tidsgräns på 24 timmar.</p>	<p>Vi vill minska den totala tiden som levande djur får transporteras till åtta timmar innan 24 timmars vila. Långsiktigt bör EU gå bort från transport av levande djur till att i stället transportera kött och embryo. Vi vill ha hårdare straff för den som bryter mot europeiska djurskyddslagen, och se till att medlemsländer förbjuder osäkra resor till tredjeländer. Obligatorisk övervakningsutrustning och GPS i fordonen, samt göra viss data från veterinärsystemen offentliga för att öka insynen.</p>
<p>Vi har bl.a. propositioner om brott mot djur under året. Vi kommer att driva på för att Sverige ska fortsätta att vara världsledande på djurskydd, god djurvelfärd och låg antibiotikaanvändning. Säkerställa att vår starka djurskyddslag följs och att alla djur i Sverige behandlas bra, vi vill att utfasning av de djur som fortsatt står uppbundna ska påskyndas. Minska antibiotikaanvändningen globalt och driva på för ett starkare djurskydd och skärpta regler för djurtransporter även i EU.</p>	<p>Stoppa den grymma handeln och smuglingen av hundar och andra sällskapsdjur. Politiska krafttag krävs för att komma till rätta med situationen, bl.a. genom ökad kunskap inom tull och andra myndigheter, och genom att ge veterinärerna redskapen att anmäla om de misstänker hundsmuggling. Generellt är det viktigt med en fungerande djurskyddskontroll i Sverige för att upptäcka om djur far illa.</p>

	Jacob Olofsgård (L)	John Widegren (M)
1. I Sverige omfattas inte vilda djur (i naturen) av djurskyddslagen. Hur anser ni att vilda djur ska skyddas?	Djuren i naturen och den miljö de lever i skyddas framför allt genom artskyddslagstiftningen (som skyddar arter) och jaktlagstiftningen (som skyddar individer). Liberalerna anser att den modellen fungerar. Det finns dock en rad detaljer som behöver ändras, särskilt för att skydda hotade miljöer och hotade arter.	Vilda djur skyddas idag genom bland annat artskyddsförordningen och jaktlagstiftningen. Moderaterna menar att det i grunden är en bra ordning.
2. Många djur mår dåligt av fyrverkerier. Är ni för ett förbud mot försäljning av fyrverkerier till privatpersoner?	Det finns regler för hur och var fyrverkerier får användas. Användningen av smållare och fyrverkerier är idag kraftigt reglerad. Till exempel får smållare bara användas av den som har utbildning och har sökt och fått tillstånd. De kommuner som önskar bör kunna införa totalförbud mot fyrverkerier under alla årets dagar.	Nej, Moderaterna är inte för ett försäljningsförbud. Dock har kommunerna möjlighet att begränsa var och när fyrverkerier får användas, och den möjligheten bör finnas kvar.
3. EU-parlamentet har beslutat att djurförsök ska fasas ut inom EU. Hur kommer ditt parti att arbeta med frågan framöver?	Det viktigaste är att snabbt hitta alternativ till de djurförsök vi fortfarande behöver göra, till exempel för att kunna utveckla läkemedel. Nya metoder måste utvecklas och de som redan finns måste godkännas så att vi så snabbt det går kan få bort djurförsök.	Moderaterna anser att Sverige ska utarbeta en strategi för djurfria forskningsmetoder. Detta för att de försök som i dag görs på levande djur – i antingen vetenskapliga eller utbildningsmässiga sammanhang – ska ersättas med djurfria metoder där så är möjligt och lämpligt. Idag finns alternativa sätt för att utveckla nya läkemedel som är mer effektiva, till exempel via studier på levande celler i provrör eller genom datoriserade beräkningsmodeller. Dock behövs mer forskning och därför har vi därför satsat och redovisat extra medel för detta i vår forskningsmotion.
4. EU-parlamentet röstade nyligen ner en tydlig maxgräns på åtta timmar för djurtransporter på land och 24 timmar till sjöss. Hur ser ni på det och hur kommer ni arbeta vidare med frågan?	Vi är glada att det äntligen händer något. Det här har vi kämpat för länge i EU-parlamentet. Men vi är inte nöjda. Transporterna ska begränsas så mycket som möjligt. Möjligheterna att använda mobila och mindre slakterier bör förbättras. Det är bättre att transportera kött än levande djur. Maximala transporttiderna ska sättas utifrån vilket djur det rör. Åtta timmar är alldeles för länge för vissa arter.	Moderaterna röstade ja till det förslaget. Vi vill korta tiderna för djurtransporter inom EU och har både röstat och varit med i arbetet med förslagen för att bättre reglera transporttiderna. Vi vill även att antalet kontroller av djurtransporter inom samtliga EU:s medlemsstater ska öka. Vi står också bakom den svenska lagstiftningen som bland annat säger maximalt åtta timmars djurtransport på väg.
5. Vilken/vilka övriga djurskyddsfrågor anser ni är viktiga att driva?	Liberalerna har tagit ställning för att utveckla minkuppfödningen i Sverige. Vi menar att minkar i bur inte ges möjlighet att utöva sitt naturliga beteende och vi ser inte att det är motiverat att fortsätta föda upp minkar för deras päls skull.	Åtgärda bristen på veterinärer och djursjukskötare, som är ett stort hot mot landets djurhälsa. Djurskyddslagstiftningen på EU-nivå ska motsvara det svenska djurskyddet. Ge Tullverket ökade möjligheter att stoppa djurtransporter och omhändertata djuren. Minska antibiotikaanvändningen inom djurhållningen i EU.

Magnus Oscarsson (KD)	Yasmine Eriksson (SD)
<p>Befintlig lagstiftning är tillfyllest där de vilda djuren till stor del skyddas genom jakt som håller stammarna på ändamålsenliga nivåer. Trafikanternas skyldigheter vid viltolyckor gör att djur som blir påkörda också har ett skydd mot lidande. Att infoga de vilda djuren i djurskyddslagstiftningen låter sig ej göras då det skulle innebära stora svårigheter att fastställa ansvar för djurskyddets upprätthållande.</p>	<p>Sverige har oerhört duktiga djuruppfödare och engagerade djurägare. Svensk lagstiftning rörande djuromsorgen är unik och går många gånger längre än andra länders. När vilda djur avses så är det korrekt att dessa inte hanteras via djurskyddslagen utan istället annan lagstiftning som exempelvis jaktlagen, vilken just hanterar viltvården m.m.</p>
<p>De skärpningar kring fyrverkerier och smällare som genomförts under senare år är bra och rimliga. Det problematiska är väl närmast att lagstiftningen inte följs. Kristdemokraterna är inte för ett totalförbud för fyrverkerier men som i alla andra frågor är vi angelägna att regler följs.</p>	<p>För att få använda pyrotekniska varor kan det behövas tillstånd från polisen. Detta gäller både om de ska användas utomhus, inomhus eller i samband med ett evenemang. Många kommuner har infört lokala bestämmelser om när och var fyrverkerier får avfyras, vilket gör att frågan primärt är en kommunal fråga rörande användandet. Ett förbud mot försäljning ser vi i dagsläget inte är aktuellt.</p>
<p>Sverige inrättade för några år sedan, kopplat till Jordbruksverket, ett 3R-center som hanterar frågor kopplat till djurförsök. Vi är för att minimera forskning på levande djur men anser att djurförsök är motiverat i viss forskning, framförallt inom medicin. Vi är inte för att fasa ut djurförsök i snabbare takt än EU och om EU fasar ut finns en gigantisk risk att forskning flyttar till andra kontinenter vilket inte skulle vara bra för djurvälståndet och inte för Europas befolknings välfärd heller. Vi skulle bli mer beroende av läkemedelsimport.</p>	<p>Enligt svensk lag får djurförsök inte användas om fullgoda alternativ utan inblandning av djur existerar. Trots detta genomförs flera tusen djurförsök per år i Sverige. Vi anser att användandet av djurförsök ska minimeras så långt det är möjligt genom att alternativa metoder som inte kräver inblandning av djur tas fram. Vi anser att ett ökat stöd till forskning behövs, i syfte att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök.</p>
<p>KD anser att åtta timmar är en bra maxgräns, samtidigt som Sverige är ett avlångt land där det kan bli långa transporter. Det är inte i första hand tiden på en transport som avgör hur djurvälståndet kan upprätthållas utan de faktiska förhållandena för djuren. De exempel på vidriga förhållanden vid transport som vi sett exempel på visar att slaktdjur ej bör transporteras till andra länder. Endast avelsdjur bör kunna vara föremål för längre transporter eftersom de har ett högre ekonomiskt värde än slaktdjur och därför transporteras under bättre förhållanden.</p>	<p>Vi välkomnade att frågan om djurtransporter kom upp på dagordningen för diskussion. Djurtransporter i långa sträckor bör undvikas i möjligaste mån. Bäst hade varit om de flesta köpte svenskt kött i Sverige så detta kunde undvikas, men prisskillnaden behöver jämnas ut och det får vi med en striktare EU-rätt. Detta verkade vi för i det tillfälliga ANIT-utskottet som EU tillsatte.</p>
<p>För oss är det viktigt att djurskyddet stärks i Europa. Vi driver på för att höja den totala djurvälståndet i EU, det skulle ge en rättvisare konkurrenssituation för svensk djurhållning. Vi anser att den svenska djurskyddslagen ger djuren ett bra skydd. Den goda djurvälståndet vi har är grunden till den unikt låga antibiotikaanvändningen bland produktionsdjuren. Vidare måste hundsmuggling bekämpas.</p>	<p>Vi vill ha ett stärkt djurskydd där större hänsyn tas till djurens naturliga beteende. Djur ska behandlas med respekt och djurplågeri stoppas. Djurens rättsliga ställning ska stärkas och lagbrott ska få större konsekvenser. Vi vill också införa en djurskyddsbalk, nationell djurskyddspolis, stoppa smugglingen av hundar och andra djur samt förbättra djurskyddskontrollerna.</p>